Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi jätelain ja verkon välityspalveluiden valvonnasta annetun lain 1 ja 17 §:n muuttamisesta

Ympäristövaliokunta
Kuulemistilaisuus 8.5.2026

Johtava asiantuntija Marja Ola

KAUPAN LIITTO

JL 52 § ja 68 § Jätteen synnyn ehkäisemisen rahoitus (1/2)

- Tausta: EU-asetus jättää jäsenvaltion harkittavaksi, kuinka suuri vähimmäisosuus säädetään osoitettavaksi jätteen syntymisen vähentämistä ja ehkäisemistä koskevien toimien rahoittamiseen.
- Suomen ehdotus: kansalliseen jätelakiin velvoite, joka edellyttää pakkausten tuottajayhteisön osoittavan rahoitusosuuden, joka vastaisi **jopa 5 %** tuottajayhteisön jäseniltä perimistä maksuista.
  - Kiertotalousratkaisujen edistäminen tulisi tapahtua ensisijaisesti yrityksissä tapahtuvan päätöksenteon ja investointien pohjalta, markkinaehtoisesti ja teknologianeutraalisti.
  - Hallituksen esitysluonnoksen mukainen ehdotus sisältäisi yritysten näkökulmasta riskin tuottajavastuuvelvoitteista aiheutuvien kustannuksien kasvamiseen ja tuottajayhteisöille kertyneiden maksujen tehottamaan käyttöön, joka ei tosiasiassa edistäisi kiertotaloutta.

JL 52 § ja 68 § Jätteen synnyn ehkäisemisen rahoitus (2/2)

- Kaupan liitto esittää jätteen synnyn vähentämiseen ja ehkäisyyn osoitettavan rahoituksen enimmäisosuudesta seuraavaa:
  - Säädetään enimmäisosuus **enintään 1 %:iin** tuottajayhteisön jäseniltään perimistä kierrätysmaksuista.
    - Harkittava vakavasti Teknologiateollisuus ry:n ehdottamaa (Lausuntopalvelu): tietyn numeerisen vähimmäisosuuden asettamisen sijaan riittäisikö asiassa **laadullisesta vähimmäisosuudesta säätäminen**.
  - Rahoituksen laskennassa prosenttiosuus kohdennetaan **vain järjestelmän ulkopuolelle jääviin pakkauksiin**.
    - Tuottajayhteisön ja juomapakkausten palautusjärjestelmän ylläpitäjän järjestämään keräykseen palautunut pakkausjäte tukee jo materiaalien kierrätystä ja vähentää jätteen syntyä.
  - Laskentaperusteesta **rajataan pois** tuottajayhteisöjen **kertakäyttömuovidirektiivin siivouskustannusten korvauksiin liittyvät varat.**
    - Ovat kunnille tilitettävä läpivirtauserä eivätkä tuottajayhteisön käytettävissä olevaa tuloa.

JL 61 § Eräiden tuotteiden tuottajilta ja tuottajayhteisöiltä vaadittava vakuus

- Kiertotalouslakityöryhmä esittämä kevennys tulisi palauttaa, jotta **ei muodostu päällekkäisiä ja kohtuuttoman raskaita velvoitteita**.
  - Vakuuden antaneen tuottajayhteisön jätelain 64 §:n mukaista velvoitetta taloudellisen toimintakyvyn osoittamiseen lasketaan kuudesta kolmeen kuukauteen.
- Pantillisten juomapakkausten palautusjärjestelmä ja uudelleenkäyttöjärjestelmä tulisi **rajata vakuusasetannan ulkopuolelle**.
  - Kolmen kuukauden panttimaksut ovat juomapakkausjärjestelmässä suuruudeltaan n. 90 miljoonaa euroa -> minkä tahansa muotoinen suora rahoituksen takaus olisi täysin kohtuuton.
  - Juomapakkausten pantinmaksun keskeytyminen vaatisi tilanteen, jossa kaikki maahantuojat ja juomavalmistajat keskeyttäisivät yhtaikaa kaikkien tuotteidensa myynnin. Ei mahdollinen skenaario.

Muita huomioita

- EU:n pakkaus- ja pakkausjäteasetusta aletaan soveltamaan laajasti jo 12.8.2026, vaikka **Euroopan komission lupaamat** tulkintaohjeet, Q&A-vastaukset sekä keskeiset delegoidut sekä täytäntöönpanosäädökset ovat **osin edelleen valmisteilla**.
  - Tämä heijastaa laajempaa haastetta EU:n lainsäädäntöprosessissa: **säädöksiä etenee soveltamisvaiheeseen tilanteessa, jossa toimeenpanon, tulkinnan ja valvonnan kannalta keskeiset yksityiskohdat eivät ole vielä kaikilta osin selkeitä**.
  - Aiheuttaa epävarmuutta ja hallinnollista taakkaa sekä yrityksille että viranomaisille.
  - Asettaa niin yritykset kuin viranomaiset mahdottomaan asemaan sekä lisää hallinnollista taakkaa ilman täyttä varmuutta sääntelyn sisällöstä.
  - Kehitys ei ole kansalaisten, Suomen eikä EU:n kokonaisedun näkökulmasta toivottava.
  - Kaupan liitto esittää kunnioittavasti, että **Suomen hallitus** voisi tuoda **kysymystä aktiivisesti esiin keskusteluissaan Euroopan komission kanssa,** jotta lainsäädäntöprosessissa havaittuihin haasteisiin löydettäisiin ratkaisu.

Kiitos!

Kaupan liitto
Eteläranta 10
00131 Helsinki

kauppa@kauppa.fi
kauppa.fi

KAUPAN LIITTO